മഴക്കാലരോഗങ്ങളും പ്രതിരോധ മാർഗങ്ങളും

ഇലക്ട്രോണിക് സ്പീഡിൽ ജീവിതമോടുന്ന ആധുനിക യുഗത്തിൽ മരുന്ന് കഴിച്ചുകൊണ്ട് വിശ്രമിക്കാതെ വൈറൽ പനി ബാധിതർ പണിയെടുത്താൽ ഹൃദയപേശികളെ പനി ബാധിക്കാൻ സാദ്ധ്യതയുണ്ട്. അങ്ങനെ പനി ബാധിച്ചവരിൽ ചിലർ വൈറൽ മയോകാർഡയിറ്റിസ് മൂലം മരിച്ച സംഭവങ്ങളും വിരളമല്ല.

ക്കുക, വിസർജന വസ്തുക്കളും വസ്ത്രങ്ങളും അണുനശീകരണം നടത്തുക എന്നീ കാര്യങ്ങൾ രോഗിയും ബന്ധുമിത്രാദികളും ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. ഇലക്ട്രോണിക് സ്പീഡിൽ ജീവിതമോടുന്ന ആധുനിക യുഗത്തിൽ മരുന്ന് കഴിച്ചുകൊണ്ട് വിശ്രമിക്കാതെ വൈറൽ പനി ബാധിതർ പണിയെടുത്താൽ ഹൃദയപേശികളെ പനി ബാധിക്കാൻ സാദ്ധ്യതയുണ്ട്. അങ്ങനെ പനി ബാധിച്ചവരിൽ ചിലർ വൈറൽ മയോകാർഡയിറ്റിസ് മൂലം മരിച്ച സംഭവങ്ങളും വിരളമല്ല.

രോഗികളുമായി അടുത്തിടപഴകാതിരിക്കുക, വിശാലമായ മുറികളിൽ ഉറങ്ങുക, തിക്കിലും തിരക്കിലും പെടാതിരിക്കുക, ഭക്ഷണശുചിത്വം, പാനീയശുചിത്വം, പരിസരശുചിത്വം, വ്യക്തിശുചിത്വം ഇവ ശ്രദ്ധിക്കുക, കൊതുക് കടി കൊള്ളാതിരിക്കുക, ഈച്ചശല്യം കുറയ്ക്കുക ഇവയെല്ലാമാണ് പൊതുജനങ്ങൾ കൈക്കൊള്ളേണ്ട പ്രതിരോധമാർഗങ്ങൾ.

പനി ബാധിച്ച രോഗിക്ക് മലേറിയ, ഡെങ്കിപ്പനി, ജപ്പാൻജ്വരം ഇവയാണോ എന്ന് സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണം നടത്തേണ്ടത് ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകരുടെയും ഡോക്ടർമാരുടെയും കടമയാണ്. എല്ലാ പ്രധാന ആശുപത്രികളിലും രോഗനിർണയത്തിനാവശ്യമായ ലബോറട്ടറി സൗകര്യം ലഭ്യമാണ്.

വർഷകാലാഗമനത്തോടെ പത്തിവിടർത്തുന്ന ഉഗ്രസർപ്പങ്ങളായ ഡെങ്കി, മലമ്പനി, ജപ്പാൻജ്വരം ഇവ പരത്തുന്നതിന് മദ്ധ്യവർത്തിയായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന വിവിധതരം കൊതുകുകളുടെ പ്രജനന ഉറവിടം നശിപ്പിക്കലിലൂടെ മാത്രമേ ഈ രോഗങ്ങളിൽ നിന്നും കേരളത്തെ രക്ഷിക്കാൻ കഴിയൂ. മഹിളാസംഘടനകൾ, മറ്റു സന്നദ്ധസേവന സംഘടനകൾ, റെസിഡന്റ്സ് അസോസിയേഷനുകൾ, എൻ.സി.സി, സ്കൗട്ട്, ഗൈഡ്സ്, വിദ്യാലയാരോഗ്യ ക്ലബ്ബുകൾ ഇവയുടെ സഹായത്തോടെ ഉറവിട നശീകരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നുവരികയാണ്. കൊതുകുനശീകരണയജ്ഞങ്ങൾ ജനകീയാസൂത്രണത്തിന്റെ ഭാഗമായി മാറിയിരിക്കുകയാണ്. ഇനിയും ഈ രംഗത്ത് ബഹുദൂരം സഞ്ചരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ഉറവിട നശീകരണം ഒരു ജനകീയ മുന്നേറ്റമായി മാറേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

വെള്ളം കെട്ടി നില്ക്കാൻ സാദ്ധ്യതയുള്ള കടലോര പ്രദേശങ്ങളിലും ചതുപ്പു പ്രദേശങ്ങളിലും വിസർജന വസ്തുക്കൾ കൊണ്ട് കിണർവെള്ളം മലിനമാകുന്നതും ഒരു ഗുരുതരമായ ആരോഗ്യപ്രശ്നമാണ്. വയറിളക്കരോഗങ്ങളും കോളറയും ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടാൻ സാധ്യതയുണ്ട്.

ഇരുപതു മിനിട്ട് തിളപ്പിച്ചാറിയ വെള്ളം മാത്രമേ കുടിക്കൂ എന്ന ശീലം വളർത്തുക. കുടങ്ങളിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന കുടിവെള്ളത്തിൽ ഓരോ ക്ലോറിൻ ഗുളിക വീതം ഇട്ട് അണുവിമുക്തമാക്കുക. ഈച്ചശല്യം ഒഴിവാക്കുക. കുടിവെള്ള സ്രോതസ്സുകൾ ബ്ലീച്ചിംഗ് പൗഡറുപയോഗിച്ച് അണുവിമുക്തമാക്കുക.

ഉരുൾപൊട്ടൽ, മലവെള്ളപ്പാച്ചിൽ, കടൽക്ഷോഭം, കൊടുങ്കാറ്റ്, ഇടി, മിന്നൽ, കടത്തുവഞ്ചിയപകടങ്ങൾ എല്ലാം കേരളീയരുടെ ആയുസ്സിനെ ചുരുക്കുന്ന ദുരന്തങ്ങളാണ്. ദുരന്ത സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശത്തുനിന്നും മാറിത്താമസിക്കലും പരിശീലനം ലഭിച്ച ഡിസാസ്റ്റർ മാനേജ്മെന്റ് ടീമുമാണ് ഈ രംഗത്തെ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ.

ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകളിലെ പകർച്ച വ്യാധി നിയന്ത്രണവും ഒരു വർഷ കാല ആരോഗ്യപ്രശ്നം തന്നെയാണ്. ▪

ശാസ്ത്രത്തിലെ കണ്ടുപിടിത്തങ്ങൾ വ്യക്തികളെയും സമൂഹത്തെയും പലവിധത്തിൽ ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭൂമിയുടെ ഭ്രമണം സ്ഥിരീകരിച്ച ഗലീലിയോ, ബൈബിൾതത്ത്വങ്ങൾ വെല്ലുവിളിക്കുകയാണെന്നു കരുതി അധികൃതർ വധശിക്ഷയാണ് നൽകിയത്. അവോഗാഡ്രോ എന്ന ശാസ്ത്രജ്ഞൻ തന്റെ തന്മാത്രാസിദ്ധാന്തം അവതരിപ്പിച്ചപ്പോൾ പരോക്ഷമായി അത് പ്രഹരമേൽപ്പിച്ചത് ഹോമിയോപ്പതിയെയായിരുന്നു.

1796-ൽ ഡോ. സാമുവൽ ഹാനിമാൻ ഹോമിയോപ്പതി വികസിപ്പിച്ചെടുക്കുമ്പോൾത്തന്നെ നേർപ്പിക്കുന്ന രീതിയിലുള്ള ആവർത്തനത്തെ വർദ്ധിച്ച ആശങ്കയോടെയാണ് ശാസ്ത്രസമൂഹം വീക്ഷിച്ചത്. ഔഷധ പദാർത്ഥവും വാഹകവും (Vehicle) സമയക്ലിപ്തതയോടെ മർദിക്കുകയോ അരയ്ക്കുകയോ ലയിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്താണ് ഔഷധങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നത്. ആൽക്കഹോൾ, ശുദ്ധി ചെയ്ത വെള്ളം, പാലിൽ നിന്നും തയ്യാറാക്കുന്ന ഷുഗർമിൽക്ക് എന്നിവയാണ് സാധാരണ ഉപയോഗിക്കുന്ന വാഹകങ്ങൾ. 1:9, 1:99, 1:50,000 എന്നീ അനുപാതങ്ങളിൽ യഥാക്രമം ഔഷധ പദാർത്ഥവും വാഹകവും ചേർത്താണ് മൂന്നു വ്യത്യസ്ത തോതുകളിൽ പൊട്ടൻസികൾ നിർമിക്കുന്നത്. ഇതിൽ ഒന്നാമത്തേത് ഡെസിമൽ, രണ്ടാമത്തേത് സെന്റിസിമൽ, മൂന്നാമത്തേത് 50 മില്ലിസിമൽ.

ഒരുഭാഗം ഔഷധപദാർത്ഥവും 9 ഭാഗം വാഹകവും (അല്ലെങ്കിൽ തത്തുല്യമായി) ചേർത്ത് 1X ഉണ്ടാക്കിയെന്നു സങ്കല്പിക്കുക. ഡെസിമൽ തോതിലെ ആദ്യത്തെ ഈ പൊട്ടൻസിയിൽ നിന്നും അടുത്ത 2X നിർമിക്കുവാൻ, 1X -ൽ നിന്ന് ഒരു ഭാഗവും പുതുതായി എടുത്ത 9 ഭാഗം വാഹകവും വേണം. അടുത്ത 3X നിർമിക്കുമ്പോഴും 2X ന്റെ ഒരു ഭാഗവും പുതുതായി എടുത്ത 9 ഭാഗം വാഹകവും ആവശ്യമായി വരുന്നു. ഇങ്ങനെയാണ് പടിപടിയായി ആവർത്തനം കൂട്ടുന്നത്.

സെന്റിസിമൽ തോതിലാകട്ടെ, ഔഷധ പദാർത്ഥവും വാഹകവും 1:99 എന്ന അനുപാതത്തിലാണ് ചേർക്കപ്പെടുന്നത്. ഇപ്രകാരം തയ്യാറാക്കുന്ന ആദ്യത്തെ സെന്റിസിമൽ പൊട്ടൻസിയെ 1C യെന്നാണ് വിളിക്കുന്നത്. ഇതിൽ നിന്ന് 2C യുണ്ടാക്കുവാൻ, 1C യുടെ ഒരു ഭാഗവും 99 ഭാഗം വാഹകവും അനിവാര്യമാണ്. ഇങ്ങനെ വരുമ്പോൾ പൊട്ടൻസിയുടെ വർദ്ധനവിൽ ക്രമമായി ഔഷധപദാർത്ഥ(Drug)ത്തിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യം കുറഞ്ഞുവരികയാണെന്ന് കാണാം.

കുറഞ്ഞമാത്രകളുടെ ഉത്തേജനത്തിലൂടെയാണ് രോഗാവസ്ഥയിൽ നിന്ന് ആരോഗ്യത്തിലേക്ക് ഹോമിയോപ്പതി ഔഷധങ്ങൾ നമ്മെ നയിക്കുന്നത്. ആവർത്തനത്തിന്റെ ഈ രസതന്ത്രം അറിയുക.

അവൊഗാഡ്രോയും ഹോമിയോപ്പതിയും

ഡോ. പി. കൃഷ്ണൻ

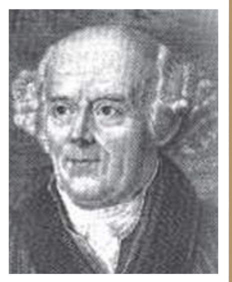

ഡോ. സാമുവൽ ഹനിമാൻ

പൊട്ടാസ്യം സയനൈഡ് പോലുള്ള ഉഗ്രവിഷത്തെയും പൊതുവെ നിർഗുണമെന്നു കരുതുന്ന മരക്കരിയെയുമെല്ലാം ഔഷധമാക്കി ഇണക്കുന്ന പ്രക്രിയ കൂടിയാണ് ആവർത്തനത്തിൽ നടക്കുന്നത്.

ആവർത്തനത്തിന്റെ രസതന്ത്രമെന്തെന്ന് നോക്കാം.

ഒരു ഗ്രാം മോൾ കറിയുപ്പ് 1:99 എന്ന അനുപാതത്തിൽ ഹോമിയോപ്പതിയിലെ നാട്രം മൂറിയാറ്റിക്കം (Natrum Muriaticum) എന്ന ഔഷധമാക്കുമ്പോൾ, 1C യെന്ന ഒന്നാമത്തെ സെന്റിസിമൽ പൊട്ടൻസിയിൽ നിന്നു തുടങ്ങി 12–ാം ആവർത്തനം (12 C) വരെ മാത്രമേ കറിയുപ്പ് അതിന്റെ സ്വഭാവ വിശേഷങ്ങളോടു കൂടി നിലനിൽക്കുകയുള്ളൂ. 13-C മുതലുള്ള ആവർത്തനങ്ങളിൽ ഔഷധ പദാർത്ഥങ്ങൾ കാണുവാൻ കഴിയില്ല എന്നർത്ഥം. എന്നാൽ ഇതേ അനുപാതത്തിൽ തുടർച്ചയായ ആവർത്തനത്തിലൂടെ തയ്യാറാക്കുന്ന 30-C യാണ് സാധാരണ ഉപയോഗിക്കുന്ന പൊട്ടൻസി എന്നു വരുമ്പോൾ നെറ്റി ചുളിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല.

ഒരു പദാർത്ഥത്തിന്റെ സ്വഭാവമുൾക്കൊള്ളുന്ന ലഘുവായ സംജ്ഞ തന്മാത്രയാണെന്നിരിക്കെ, വർദ്ധിച്ച ആവർത്തനത്തിലും പ്രവർത്തനത്തിൽ അവ എങ്ങനെ വ്യത്യസ്തത പുലർത്തുന്നു എന്നത് ഹോമിയോപ്പതി ഡോക്ടർമാരെയും ശാസ്ത്രജ്ഞ

തുടർച്ചയായി സെന്റിസിമൽ തോതിൽ ഔഷധമുണ്ടാക്കുമ്പോൾ ഔഷധപദാർത്ഥങ്ങളുടെ നില

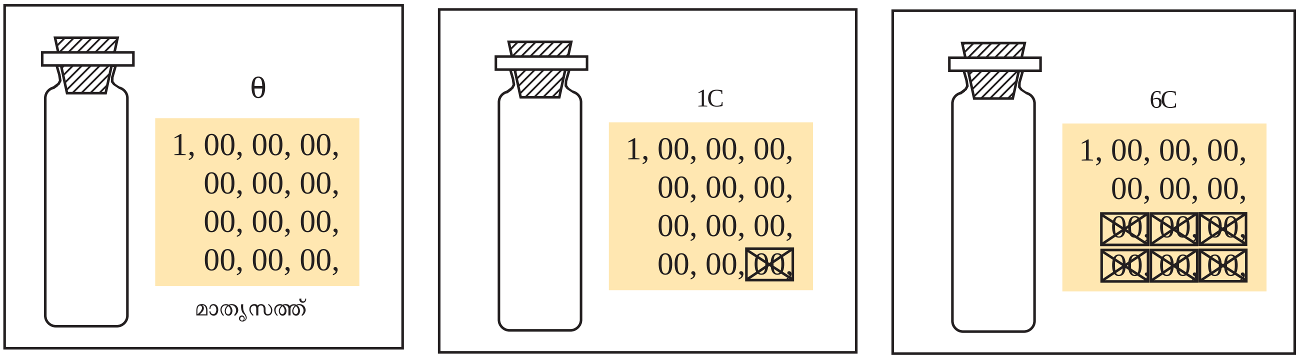

ചിത്രം I

രെയും ഒരുപോലെ കുഴയ്ക്കുകയാണ്. ഇനിയും കണ്ടെത്തിയിട്ടില്ലാത്ത ഈ പ്രതിഭാസത്തെ മുതലെടുത്താണ് ഹോമിയോപ്പതിയെ കപട ശാസ്ത്ര (Pseudo Science) ത്തിന്റെ പട്ടികയിൽ പെടുത്തിയത്.

ആണ്ട് - ഷൂൾട്ട്സ് നിയമമനുസരിച്ച് കുറഞ്ഞ മാത്രകളുടെ ഉത്തേജനത്തിലൂടെയാണ് ഹോമിയോപ്പതി ഔഷധങ്ങൾ രോഗാവസ്ഥയിൽ നിന്ന് ആരോഗ്യത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നത്. അതനുസരിച്ച് പ്രവർത്തനക്ഷമമായ മരുന്ന് കുറഞ്ഞ മാത്രകളിൽ മാത്രമേ ആവശ്യമുള്ളൂ. സാങ്കേതികതയുടെ അതിപ്രസരമില്ലാതെ, പാർശ്വഫലങ്ങൾ കുറഞ്ഞ ഹോമിയോപ്പതിയെ, ആധുനിക രോഗ ചികിത്സയ്ക്ക് ഉപയോഗിക്കുവാൻ കഴിയുമോ എന്ന അന്വേഷണമാണ് ലോകാരോഗ്യ സംഘടന പോലും ഹോമിയോപ്പതിയിൽ വിശ്വാസമർപ്പിക്കുന്നതിന് കാരണം.

ഒരു ഗ്രാം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന തന്മാത്രകളുടെ എണ്ണം എല്ലാ വസ്തുക്കളിലും തുല്യമായിരിക്കും. പഞ്ചസാരയും ഉപ്പും കല്ലുമെല്ലാം ഈ നിയമമനുസരിച്ചാണ് നിലനിൽക്കുന്നത്.

ആറ്റങ്ങൾ, അയണുകൾ, തന്മാത്രകൾ എന്നിവയുടെ എണ്ണം അളക്കുന്ന സംജ്ഞയാണ് മോൾ. ഒരു മോൾ എന്നത് $6.023X10^{23}$ എണ്ണമാണെന്ന് കണ്ടെത്തിയത് അവോഗാഡ്രോ എന്ന ഇറ്റാലിയൻ ശാസ്ത്രജ്ഞനായിരുന്നു. ഇതിനെ അവോഗാഡ്രോ സംഖ്യ എന്നു പറയും.

പാർശ്വഫലം ഇല്ലാത്തത്

ഇന്ത്യയിൽ ഇന്ന് ഹോമിയോപ്പതിക്ക് പ്രചാരം വർദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഹോമിയോപ്പതി ചികിത്സാരംഗത്ത് കൂടുതൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങളുള്ള നാടും ഇന്ത്യയാണ്. ലോകത്ത് ആദ്യമായി ഹോമിയോ മരുന്നുകൾ മൃഗചികിത്സയ്ക്കായി ഉപയോഗിച്ചു തുടങ്ങിയതും ഇവിടെത്തന്നെ. പാട്ന മൃഗശാലയിലെ മൃഗങ്ങളുടെ ചികിത്സയ്ക്ക് ഹോമിയോ ഔഷധങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നു. പാർശ്വഫലങ്ങളൊന്നും തന്നെയില്ലാത്തതിനാലാണ് ഇത് ഉപയോഗിച്ചുതുടങ്ങിയതെന്ന് മൃഗശാലാധികൃതർ പറയുന്നു. അലോപ്പതി മരുന്നുകളും ഔഷധസസ്യങ്ങളും മാത്രമാണ് മൃഗചികിത്സയ്ക്ക് ഇതിനു മുമ്പ് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. ഇന്ത്യയ്ക്കകത്തു തന്നെ ധാരാളം ഹോമിയോ ഔഷധങ്ങൾ നിർമിക്കുന്നുമുണ്ട്. ആസ്ത്മ, അലർജി, അൾസർ, ആർത്രൈറ്റിസ്, കാൻസർ, ഓട്ടിസം തുടങ്ങിയ രോഗങ്ങൾക്കു പോലും ഹോമിയോ ഔഷധം ഇന്ത്യയിൽ ലഭ്യം. മൂവായിരത്തോളം ഹോമിയോ ഔഷധങ്ങൾ ഇന്നുപയോഗിക്കുന്നു.

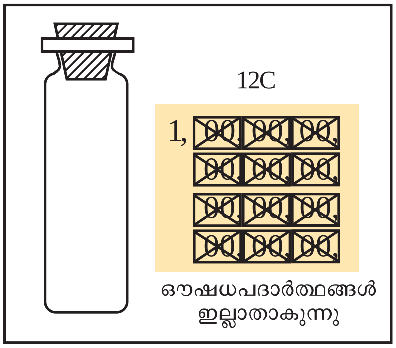

ചിത്രം II

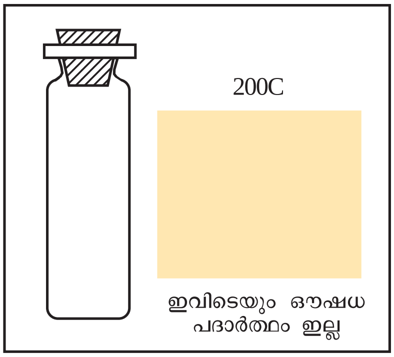

ചിത്രം III

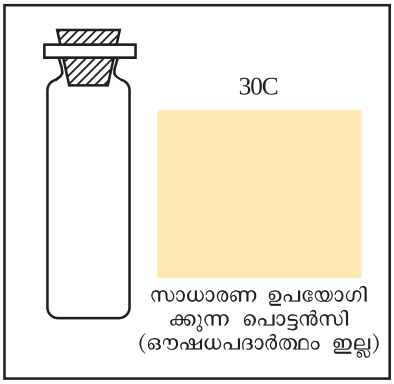

ഡെസിമൽ തോതിൽ ഔഷധമുണ്ടാക്കുമ്പോൾ
അനുപാതം 1:9

പൊട്ടൻസിയുടെ ശക്തി	പൊട്ടൻസി	തന്മാത്രകളുടെ എണ്ണം	
10^{-1}	1X	ഔഷധപദാർത്ഥം നിലനിൽക്കുന്ന അവസ്ഥ	10^{22}
10^{-2}	2X		10^{21}
10^{-3}	3X		10^{20}
10^{-4}	4X		10^{19}
10^{-5}	5X		10^{18}
10^{-6}	6X		10^{17}
10^{-7}	7X		10^{16}
10^{-8}	8X		10^{15}
10^{-9}	9X		10^{14}
10^{-10}	10X		10^{13}
10^{-11}	11X		10^{12}
10^{-12}	12X		10^{11}
10^{-13}	13X		10^{10}
10^{-14}	14X		10^{9}
10^{-15}	15X		10^{8}
10^{-16}	16X		10^{7}
10^{-17}	17X		10^{6}
10^{-18}	18X		10^{5}
10^{-19}	19X		10^{4}
10^{-20}	20X		10^{3}
10^{-21}	21X		10^{2}
10^{-22}	22X		10^{1}
10^{-23}	23X		10^{0}
10^{-24}	24X	ഔഷധ പദാർത്ഥം ഇല്ല	10^{-1}
10^{-25}	25X		10^{-2}

സെന്റിസിമൽ തോതിൽ ഔഷധമുണ്ടാക്കുമ്പോൾ
അനുപാതം 1:99

പൊട്ടൻസിയുടെ ശക്തി	പൊട്ടൻസി	തന്മാത്രകളുടെ എണ്ണം	
100^{-1}	1C	ഔഷധപദാർത്ഥം നിലനിൽക്കുന്ന അവസ്ഥ	100^{11}
100^{-2}	2C		100^{10}
100^{-3}	3C		100^{9}
100^{-4}	4C		100^{8}
100^{-5}	5C		100^{7}
100^{-6}	6C		100^{6}
100^{-7}	7C		100^{5}
100^{-8}	8C		100^{4}
100^{-9}	9C		100^{3}
100^{-10}	10C		100^{2}
100^{-11}	11C		100^{1}
100^{-12}	12C		100^{0}
100^{-13}	13C	ഔഷധ പദാർത്ഥം ഇല്ലാത്ത അവസ്ഥ	100^{-1}
100^{-14}	14C		100^{-2}
100^{-30}	30C		100^{-18}
100^{-1000}	1000C		100^{-988}
100^{-10000}	10000C		100^{-9988}

ഇതു പ്രകാരം ഒരു ഗ്രാം മോൾ കറിയുപ്പിൽ $\frac{6.023 \times 10^{23}}{58.5}$ എണ്ണം തന്മാത്രകൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. നേർപ്പിക്കുമ്പോഴും ലായനിയാക്കുമ്പോളും അവോഗാഡ്രോ സംഖ്യയുടെ പരിധിക്കപ്പുറത്തേക്ക് പദാർത്ഥത്തിന്റെ സ്വഭാവ വിശേഷങ്ങളോടു കൂടി തന്മാത്രകൾ നിലനിൽക്കുന്നില്ല എന്ന് ശാസ്ത്രീയമായി തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

നിരവധി വർഷങ്ങളായി ഉത്തരം കിട്ടാതെ ജോൺ ഡാൾട്ടനും ഗേലൂസാക്കും സംഘർഷമനുഭവിച്ച, രാസവസ്തുക്കളുടെ പ്രവർത്തനവും അവ തമ്മിലുള്ള അനുപാതവും, എന്ന പ്രശ്നത്തിൽ അവോഗാഡ്രോ, തന്മാത്രയെയും ആറ്റത്തെയും പ്രായോഗികമായി നിർമിച്ചതിലൂടെ പരിഹാരമായി. 18-ാം നൂറ്റാണ്ടിലെ ശ്രദ്ധേയമായ ഈ കണ്ടെത്തൽ നടത്തിയത് അവോഗാഡ്രോയായിരുന്നു.

1776 ആഗസ്റ്റ് 9ന് ഇറ്റലിയിലെ ടൂറിൻ എന്ന സ്ഥലത്ത് ജനിച്ച അവോഗാഡ്രോ, തലമുറകളായി പിന്തുടർന്ന ഭരണാധികാരിയാകുവാനായി നിയമത്തിൽ ബിരുദാനന്തര ബിരുദം നേടുകയുണ്ടായി. സർവീസിൽ പ്രവേശിച്ചെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സ് ഊർജതന്ത്ര-രസതന്ത്ര പഠനങ്ങളിലേക്കാണ് വഴി മാറിയത്. മൂലകങ്ങളുടെയും വാതകങ്ങളുടെയും സ്വഭാവത്തെക്കുറിച്ചാണ് ഏറെയും ഗവേഷണങ്ങൾ നടത്തിയത്.

ഈ ഗവേഷണപ്രബന്ധങ്ങളാണ് അവോഗാഡ്രോയെ ടൂറിൻ സർവകലാശാലയിലെ പ്രൊഫസറാക്കിയത്. സാർഡീനിയയിൽ വിപ്ലവം നടത്താൻ സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകിയെന്നാരോപിച്ച് വൈകാതെ ജോലിയിൽ നിന്ന് പുറത്താക്കുകയും ചെയ്തു. 12 വർഷത്തിനുശേഷമാണ് തിരിച്ച് ജോലിയിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചത്.

1856 ജൂലൈ 9 ന് മരിക്കും വരെ അവോഗാഡ്രോയുടെ കണ്ടെത്തലുകൾ ശാസ്ത്രലോകം അംഗീകരിച്ചിരുന്നില്ല.

അവോഗാഡ്രോ നിയമം, അവോഗാഡ്രോ സംഖ്യ എന്നിവയുടെ ഉപജ്ഞാതാവെന്ന നിലയിൽ അദ്ദേഹം ശാസ്ത്രലോകത്തെ ഇന്നും ആവേശം കൊള്ളിക്കുന്നു. ▪